

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7507/2021
26.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Ђонових Малуцков Зорка, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Градско правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1756/21 од 18.08.2021. године, у седници одржаној 26.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1756/21 од 18.08.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 208/21 од 13.05.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле у преосталом, непресуђеном делу. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужени стекао право својине на 221/1900 делова парцеле .., Виноград 2. класе, површине од 19м², уписан у ЛН .. за КО ..., као и на 71859/244700 делова парцеле .., њива 2. класе, површине 24а 47м², уписане у ЛН .. за КО Нови Сад 4, што је тужила дужна признати трпети да тужени по правноснажности ове пресуде код Службе за катастар непокретности у Новом Саду – Служба Нови Сад 1 на напред наведеним непокретностима упише право својине у своју корист и у напред наведеним сувласничким деловима, а тужени се обавезује да тужили исплати износ од 2.856.050,91 динара са законском затезном каматом почев од 13.05.2021. године па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужили накнади трошкове поступка у укупном износу од 247.091,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1756/21 од 18.08.2021. године, првим ставом изреке, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Другим ставом изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање туженог на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом је неосновано, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П 5429/20 од 24.06.2020. године, тужени је стекао право јавне својине, између осталог, на 63048/244700 делова парцеле ..., њива 2. класе, површине 24а 47м2, уписане у ЛН .. за КО ... и на 1279/1900 делова парцеле ..., виноград 2. класе, површине 19м2, уписан у ЛН .. за КО Нови Сад. Парцеле .. и .. КО ... су према Плану детаљне регулације подручја становања „Сајлово“ у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“ број 27/07) и према Плану генералне регулације простора мешовите намене западно од Суботичког булевара и северно од Булевар војводе Степе у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“ бр.15/20) намењене за јавну површину – улицу. Парцела .. (површине 19м2) је према планским документима у целости ушла у састав улице ..., а у природи је у саставу улице ушла у површини од 15м2, што је 78,9% укупне површине, а део који није приведен намени је ограђен оградом и функционално се користи са објектима намењеним за породично становање, па ограда представља регулациону линију која раздваја површину за јавне намене од површине за остале намене. Парцела .., површине 2447м2 је планским документом у целости ушла у састав улице ..., а у природи је у састав улице ушла у површини од 2029м2, што је 82,9% укупне површине, а део који није приведен намени је ограђен оградом и функционално се користи са објектима намењеним за породично становање, па ограда представља регулациону линију која раздваја површину за јавне намене од површине за остале намене. Парцеле .. и .. су делимично опремљене инфраструктуром (водовод и канализација), електроенергетском, телекомуникационом и гасном инфраструктуром, а саобраћајна површина је изграђена од туцаничког застора. Предметне парцеле у делу који је приведен намени представљају јавну површину коју користи неограничен број људи. Ранијом правноснажном пресудом тужиљи није досуђена накнада за 2,21м2, односно 221/1900 делова парцеле .. и 718,59м2 односно 71859/244700 делова парцеле .. . Вештачењем је утврђена тржишна вредност према просечној тржишној цени за 1м2 од 3.962,33 динара, за 2,21м2 фактички одузете парцеле број .. у износу од 8.757,11 динара, а за фактички одузети 718,59м2 парцеле .. износа од 2.847.293,80 динара или све укупно 2.856.050,91 динар.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права обавезали туженог да исплати новчану накнаду тужиљи због извршене фактичке експропријације земљишта.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1.) као и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.).

Одредбом члана 2. став 1. тачка 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09...145/14) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, број 72/11...95/18) поред осталог, прописано је: да добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом – јавни путеви, јавне пруге, мост и тунели на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго (став 2.); да свако има право да добро у општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа и правног лица која су та добра дата на управљање (став 5.); да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој територији се налазе као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопутеви државног пута I и II), тргова и јавних површина, који су у својини локалне самоуправа на чијој територији се налазе (став 10.).

У овом случају, спорно земљиште је планским актом – регулационим планом подручја становања „Сајлово“ одређено за улицу и саобраћајницу коју користи неограничен број лица за јавни саобраћај и у природи јесте улица која има свој назив. Због тога је оно, сагласно цитираним одредбама Закона о јавној својини, постало добро у општој употреби у јавној својини туженог као јединице локалне самоуправе, које као улицу свако има право да користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом и подзаконским актима. На тај начин извршена је „фактичка експропријација“ која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији, односно изузимању земишта. Тужила је фактички лишена права својине, са свим атрибутима из члана 3. Закона о основама својинскоправних односа, и није дужна да трпи штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа) које би било основ за исплату новчане накнаде.

Тужени је обвезник исплате накнаде јер се спорне парцеле користи као улица – добро у општој употреби и у јавној својини, на којем тужени има право својине у складу са чланом 10. став 10. Закона о јавној својини. Висина ове накнаде, која тужили припада на основу члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију и на основу члана 58. Устава Републике Србије, одређена је према тржишној вредности земљишта према налазу и мишљењу судског вештака који су судови прихватили, а тужени није предложио ново вештачење у смислу члана 271. ЗПП.

Имајући изложено у виду, нису основани ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на ставу ревидента да тужени није обвезник накнаде, јер ниједном својом радњом није депоседирао тужилу. Тужени је титулар права јавне својине на спорном земљишту које фактички (без правноснажног решења о експропријацији односно изузимању из поседа) претворено у добро у општој употреби – улицу, а исто за такву намену предвиђено је одговарајућим планским актом.

Неосновани су наводи ревизије којима се оспорава правилна примена материјалног права. Ово тим пре, што се у ревизији понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата. У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због којих се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**